

Гуменюк Анастасія "Історія мого міста"

На згині правого берега Дніпра, врізаючись крутим мисом у широкий розлив Каховського водосховища, привільно розкинулося місто з гордою назвою - Нікополь (Ніке у перекладі з грецької - перемога). Диким пслем звали в народі цей степовий край після страшної монголо-татарської навали й спустошливих набігів кримських татар .

Тут, по сусідству з байрачним степом, природа створила чудові умови для містобудування. Проспекти й вулиці Нікополя чітко розплановані, влітку відкриті щедрому південному сонцю й приємній прохолоді сивого Славути.

Місто Нікополь зросло на місці старовинної козацької переправи Микитин Перевіз, що згадується в історичних джерелах від 1530 р. Ця переправа була названа за іменем козака Микити Цигана, який першим поселився тут. На Микитиному розі перебувала в 1638-1652рр. Микитинська Січ. Саме тут у 1648 році був обраний гетьманом України Богдан Хмельницький; звідси він повів козаків на вирішальні битви за визволення українського народу з-під ярма польсько-шляхетського ярма.

Літочислення Нікополя починається з 1780 року. Спочатку планувалося спорудити фортецю для захисту південних кордонів Росії. Та задум так і лишився нездійсненим. У новому місті, заснованому біля Микитинського перевозу, почали проводити великі ярмарки, на які з'їжджався люд з усього півдня України.

Здавна Нікополь та його мальовничі околиці привертали увагу видатних діячів культури. 1843 року місто відвідав Тарас Шевченко, Ілля Рєпін робив тут чорнові начерки для своєї славетної картини «Запорожці пишуть листа турецькому султанові». Не раз мандрував цими землями Дмитро Яворницький, збираючи зброю й предмети козаків. У Нікополі Іван Бунін написав чудове оповідання «Лірник Радіон». Готуючись знімати кінофільм «Поема про море», Олександр Довженко день за днем спостерігав за наповненням Каховського водосховища.

Відgrimіли бої першої громадянської війни. З руїн і попелу підводилося мужне місто. Реконструйований з напівкустарної майстерні, став до ладу завод будівельних машин. Проте початковим рубежем в індустріальному поступі міста вважається рік 1931, коли

прийняли рішення спорудити в Нікополі великий трубний завод.

Швидко зростало й розбудовувалося місто. З'явилися нові житлові райони, відкрився вчительський інститут, сільськогосподарський технікум, всі сідали за парти початкових і загальноосвітніх шкіл.

Війна. Це страшне слово увійшло в кожний дім. У серпні 1941 року Нікополь окупували фашисти, однак ні трубний завод, ні завод будівельних машин - найбільші підприємства міста - не працювали на ворога. Багато лиха заподіяли фашисти місту і його жителям. Та ніякі звірства не могли зламати стійкість радянських людей.

Назавжди залишаться в нашій пам'яті мужність нашого народу. 8 лютого 1945 року війська 3-го і 4-го Українських фронтів визволили Нікополь. Жахливою була картина нашого міста. Нікополь здавався безлюдним позабутих островом. Та нікопольчани дружно взялися за відбудову рідного міста, його житлових районів і промислових підприємств.

У повоєнні роки в місті зведено нові індустріальні гіганти. На березі рукотворного Каховського моря у 1966 році було споруджено великий сучасний порт, а згодом почав давати продукцію один з найбільших у Європі феросплавний завод.

У наш час Нікопольський регіон є одним з історичних центрів України, з яким пов'язане славне минуле скіфської держави і запорозького козацтва.

Зараз в Нікополі близько 60 навчальних закладів, більше 20 лікувально-профілактичних установ і поліклінік, Нікопольський державний краєзнавчий музей, палаци культури, школи мистецтв, центри спорту, дозвілля й відпочинку тощо.

Прямі, широкі проспекти, бульвари й вулиці в буйній зелені каштанів, беріз, яблунь та абрикос, світлі житлові квартали й багатокілометрові корпуси заводів - таким сучасний Нікополь залишається в пам'яті численних гостей і туристів. Місто з гордою назвою впевнено йде до нових перемог.

